

Vereanalüüsid bariaatrilise operatsiooni järgselt

Sissejuhatus. Toitainete, mikroelementide ja vitamiinide monitoorimine on vajalik võimalike operatsioonijärgsete defitsiitide tuvastamiseks ja kohaseks asendamiseks. Ravijuhend soovib nimetatud analüüse teha 6 ja 12 kuud peale operatsiooni, edaspidi 1 kord aastas. Sarnase sagedusega sekkumisi soovib ka Ühendkuningriigi ravijuhend¹. Pikaajaline jälgimine on vajalik, kuna teatud ainete vaegus (nt raud, vitamin B12) võib välja kujuneda alles aastate jooksul. Sagedaseimateks operatsiooni järgselt on raua ja vitamin D3 defitsiit.

Tulemuste interpretatsioon. Käesolevalt hinnati nende patsientide osakaalu, kellel tehti kõik ravijuhendis soovitatud vereanalüüsid vähemalt üks kord kuni 36 kuu jooksul peale operatsiooni. Vaid 40%-l patsientidest oli 36 kuu jooksul kõik ravijuhises soovitatud vereproovid teostatud vähemalt 1 kord. Patsiente, kel vereproovid olid tehtud kõikidel ravijuhendis soovitatud aegadel, ei olnud. Patsientide operatsioonijärgne biokeemiline ja laboratoorne järelkontroll ei vasta ravijuhendis soovitatule. On võimalik, et analüüse on tehtud valikuliselt, kuid selliste patsientide osakaalu käesolevas uuringus ei hinnatud. Raviteenust pakuvad tervishoiuasutused peavad oma järelkontrolli analüüsides nimekirja viima vastavusse ravijuhendis soovitatuga. Bariaatrilise kirurgia registripõhiste andmekogudele toetudes (Rootsi) on 2 aasta järelkontrolli määr kuni 60%, viiendaks aastaks 40-50%)².

Limitatsioonid. Vaadeldi analüüsides teostamist tervikpaketina. On võimalik, et soovitatud analüüsid teostati osaliselt, kuid neil patsientidel loeti ravijuhendi soovitus mittetäidetuks.

Kokkuvõte. Soovituse täitmine on tagasihoidlik ja seotud patsientide madala osalusmääraga järelkontrolli programmides, patsientide parem informeeritus võib seda parandada.

Ilmar Kaur, Põhja-Eesti Regionaalhaigla üldkirurg-ülemarst, Kaalukirurgia Keskuse ülemarst

Kasutatud kirjandus

1. O'Kane M, Parretti HM, Pinkney J, Welbourn R, Hughes CA, Mok J, Walker N, Thomas D, Devin J, Coulman KD, Pinnock G, Batterham RL, Mahawar KK, Sharma M, Blakemore AI, McMillan I, Barth JH. British Obesity and Metabolic Surgery Society Guidelines on perioperative and postoperative biochemical monitoring and micronutrient replacement for patients undergoing bariatric surgery-2020 update. *Obes Rev.* 2020 Nov;21(11):e13087. doi: 10.1111/obr.13087. Epub 2020 Aug 2. PMID: 32743907; PMCID: PMC7583474.
2. Scandinavian Obesity Surgery Registry. Annual Report SOREG 2019.